

Checklist Overblijven

Fysieke veiligheid

In de overblijfruimten is de kans op vallen, uitglijden en struikelen tot het minimum beperkt

Om te voorkomen dat kinderen zich in de overblijfruimten bezeeren moet de ruimte vrij zijn van alles waarover kinderen kunnen struikelen of uitglijden of waaraan ze zich kunnen bezeeren bij een val. Denk aan gladde vloeren, snoeren of losse spullen (tassen) op de grond.

In de overblijfruimten is de kans op stoten en botsen tot het minimum beperkt

Om te voorkomen dat kinderen zich in de overblijfruimten bezeeren moet de ruimte vrij zijn van alles waar kinderen tegenaan kunnen botsen, of zich aan kunnen stoten. Denk aan dicht op elkaar staande meubels, en uitstekende punten of randen van bijvoorbeeld een radiator. Let er ook op dat kinderen niet snel tegen elkaar opbotsen.

In de overblijfruimten kunnen kinderen niet bij de keukenapparatuur komen

Wanneer de overblijfruimte is ingericht als kantine, waar gebruikt wordt gemaakt van een oven, fornuis, of warm-houdt-plaatje, moet voorkomen worden dat kinderen zich aan deze apparaten branden. Zorg bijvoorbeeld dat kinderen niet bij de oven kunnen komen door de oven in een ruimte te zetten die kan worden afgesloten. Bijvoorbeeld met een deur, hekje, of uitgifte balie.

Kinderen kunnen niet bij schoonmaakmiddelen die in de overblijfruimte staan opgeslagen

Berg schoonmaakmiddelen op in kastjes die kunnen worden afgesloten, dan wel buiten het bereik van de kinderen staan.

Kinderen kunnen niet bij scherpe keukenmessen of andere scherpe voorwerpen

Berg keukenmessen en andere scherpe voorwerpen op in kastjes die kunnen worden afgesloten, dan wel buiten het bereik van de kinderen staan.

Kinderen kunnen zich niet bezeeren aan het aangeboden speelgoed

Zorg ervoor dat het speelgoed, waar kinderen tijdens het overblijven gebruik van mogen maken, in goede staat verkeerd: geen scherpe randen, punten, splinters, rotte onderdelen die kunnen afbreken, of ontbrekende onderdelen, etc.

Ook de speeltoestellen op het plein mogen geen gevaar opleveren. Klik [hier](#) voor meer informatie over speeltoestellen (**Link maken naar checklist schoolplein**)

Overblijfregels

Er zijn overblijfregels opgesteld

Net als huisregels tijdens de lessen, is het belangrijk dat ook de regels tijdens het overblijven bij de kinderen bekend zijn. Het is toch een uurtje waarbij kinderen even "vrij" zijn en zich daardoor onstuimiger kunnen gedragen, waardoor een gevaarlijke situatie kan ontstaan. Spreek met de kinderen bijvoorbeeld af:

- wanneer ze van tafel mogen zodat het eten ordelijk verloopt;
- waar ze hun tas en jas opbergen, zodat er geen struikelgevaren ontstaan;
- dat ze niet rennen in de overblijfruimte, maar alleen op het schoolplein;
- dat ze niet van het schoolplein afmogen tijdens de overblijfperiode.

Naast de overblijfgeregels blijven de reguliere huisregels natuurlijk ook gelden.

Ook de overblijfkraften zullen zich aan bepaalde afspraken moeten houden om ongelukken te voorkomen, zoals:

- Verspreidt over het schoolplein toezicht houden
- Dagelijkse inspectie van de speelmaterialen

De overblijfgeregels liggen vast op papier

Door de overblijfgeregels vast te leggen op papier, kunnen ze ten alle tijde door iedereen worden ingezien.

De overblijfgeregels worden jaarlijks geëvalueerd

Evalueer de overblijfgeregels regelmatig met alle overblijfkraften en andere betrokkenen: zijn de regels realistisch, zinvol, zijn ze te handhaven, is iedereen hier consequent in, missen er regels? Pas de regels aan met instemming van alle betrokkenen. Zorg dat elke betrokkene een kopie krijgt van de definitieve lijst.

De overblijfgeregels zijn bekend bij de ouders en kinderen

Zorg ervoor dat de regels bekend en duidelijk zijn bij de ouders van de kinderen, zodat zij er op kunnen worden aangesproken.

Het is ten aanzien van de aansprakelijkheid is het ook van belang dat ouders en kinderen bekend zijn met de overblijfgeregels.

Om (civielrechtelijk) aansprakelijk gesteld te worden moet er sprake zijn van:

- 1 **Onrechtmatigheid** (te weten, een inbreuk op een recht, strijd met een wettelijke plicht of met de maatschappelijke zorgvuldigheid)
- 2 **Schuld**
- 3 **Toerekenbaarheid**
- 4 **Schade**
- 5 Een **causaal verband** tussen de daad en de schade

Wanneer een kind een ongeluk veroorzaakt door een overblijfgeregel te overtreden, kunnen de ouders van het kind aansprakelijk worden gesteld. Het kind wist immers dat iets niet mocht, waardoor er sprake is van 'schuld' .

De overblijfgeregels zijn bekend bij alle hulpouders/ leerkrachten

Zorg ervoor dat de regels bekend en duidelijk zijn bij alle hulpouders/ leerkrachten, zodat alle regels consequent worden uitgevoerd.

Calamiteiten

In het ontruimingsplan van de school is het overblijven opgenomen

Bij ongevallen en calamiteiten moet de verantwoordelijke leerkracht of begeleider van een groep kinderen vlug en doeltreffend kunnen optreden. Dit vereist een goede organisatie van de bedrijfshulpverlening en andere te verdelen taken.

Het is belangrijk dat van tevoren goed is nagedacht over hoe de ontruiming het meest doeltreffend kan worden uitgevoerd. Daarbij moet zijn nagegaan of de procedures ook tijdens een middagpauze toepasbaar zijn, indien er dan minder mensen aanwezig zijn.

Alle afspraken, verantwoordelijkheden, handelingen, e.d. dienen vastgelegd te worden in een ontruimingsplan.

Het ontruimingsplan is tijdens het overblijven geoefend

Minimaal één keer per jaar oefent de school een ontruiming. Meestal wordt dan een tijd gekozen dat alle kinderen in de klas zitten. De overblijfkraften zijn er dan dus niet bij! Als een brand of andere calamiteit de school tussen de middag treft, is het echter belangrijk dat ook dan een vlekkeloze ontruiming kan worden gehouden.

Wanneer de kinderen in een andere ruimte overblijven dan in hun klas, is het belangrijk dat ze ook weten hoe ze vanuit daar de school zo snel mogelijk kunnen verlaten.

Het ontruimingsplan is bekend bij de overblijfouders/ leerkrachten

Een goede communicatie met de overblijfkraften is van groot belang om de ontruiming vlekkeloos te laten verlopen. Zij moeten goed op de hoogte zijn van:

- de procedures die bij calamiteit in de school gelden;
- of opgeleide bedrijfshulpverleners rond deze overblijfperiode in huis;
- of bedrijfshulpverleners elders pauze aan het houden zijn.

Er zijn tijdens overblijven voldoende BHV-ers aanwezig of in ieder geval snel beschikbaar

Het verplichte aantal BHV'ers hangt af van het aantal scholieren, leerkrachten en derden in het gebouw.

Over het algemeen geldt de norm van één bedrijfshulpverlener op 50 aanwezigen.

Zorg ervoor dat een BHV-er, wanneer hij/zij buiten de school verblijft tijdens de overblijfperiode, laat weten waar hij/zij te bereiken is!

Er wordt een presentielijst bijgehouden van overblijvende kinderen

Laat de overblijfkraften, net als in de klas, een lijst bijhouden van de kinderen die overblijven. Ook de namen van de overblijfkraften moeten daarop worden genoteerd. Werk deze lijst regelmatig bij, zodat de ouders te allen tijde bereikt kunnen worden. Wijs ouders op hun verantwoordelijkheid de school te voorzien van de juiste telefoonnummers. Leg de presentielijst op een vaste plek in overblijfruimte of elders in de school.

Minimaal één overblijfouder/ leerkracht heeft kennis van EHBO

Wanneer een kind een ongeluk heeft gehad, moet de overblijfkraft adequaat kunnen reageren. Hiermee bedoelen we dat de overblijfkraft de EHBO-trommel weet te vinden en ook de procedures zijn bekend over hoe en wanneer de ouder van het kind wordt gewaarschuwd.

Aansprakelijkheid/ verantwoordelijkheid

Tijdens het overblijven is er voldoende toezicht

De ouders zijn verantwoordelijk voor het organiseren van het overblijven en dus ook voor voldoende toezicht. Volgens de Wet Primair Onderwijs is het schoolbestuur alleen verplicht een ruimte beschikbaar te stellen voor het overblijven en een verzekering af te sluiten.

In 2008 zal dit echter naar alle waarschijnlijkheid veranderen. In het wetsvoorstel worden schoolbesturen vanaf dan verantwoordelijk voor de organisatie van het overblijven en dus ook voor voldoende toezicht. Het streven is om op een groep van dertig kinderen twee leiders de verantwoordelijkheid te geven.

Tot 2008 moeten ouders dus zelf zorgen voor voldoende toezicht. Maar wat is voldoende toezicht? Het aantal begeleiders is uiteraard afhankelijk van het aantal kinderen. En in het algemeen kan gesteld worden, hoe jonger de kinderen hoe meer toezicht nodig is.

Het schoolbestuur is volledig op de hoogte van het overblijfglement

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de algemene gang van zaken. Dit betekent dat het schoolbestuur aanwijzingen kan geven om het overblijven in goede banen te leiden. Veelal regelt de ouderraad of oudervereniging het overblijven onder de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. De ouderraad of oudervereniging stelt een plan op waarin duidelijke afspraken in het overblijfglement worden vastgelegd en legt dit voor aan de MR. Als de MR akkoord gaat, is het schoolbestuur in principe aan verantwoordelijk en aansprakelijk te zijn voor het overblijven.

Er is door het schoolbestuur een w.a.-verzekering afgesloten voor het overblijfpersoneel

Het toezicht houden op kinderen tijdens het overblijven brengt voor iedere overblijfkraft risico's met zich mee. Een ongeluk zit in een klein hoekje, en een fout is menselijk. Daarom is in de wet vastgelegd dat het schoolbestuur verplicht is een verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid af te sluiten voor diegenen die toezicht houden tijdens het overblijven.

Het is zeer afhankelijk van de situatie waarin een ongeval heeft plaatsgevonden wie er aansprakelijk kan worden gesteld. Wanneer de overblijfkraft aansprakelijk wordt gesteld, is het schoolbestuur verantwoordelijk en moet zij de schadeclaim betalen.